

безкоштовну правову допомогу від держави. На державу в свою чергу покладался обов'язок забезпечити надання даних послуг.

У третій редакції до юридичної відповідальності адвоката додалася ще кримінальна відповідальність за умисні протиправні дії. Так, адвокат який спричинив своєму клієнту шкоду, карався тюремним ув'язненням на строк у чотири тижні. Хоча термін покарання встановлювався досить несуттєвим, але на нашу думку, це поклало початок для формування юридичної відповідальності адвоката в подальшому [4, с. 37].

Різні редакції Статуту закріпили ті основоположні елементи, які найкраще характеризують правовий статус адвокатів того часу. Завдяки ним, вперше стає відомо про справи, в яких тодішні адвокати брали участь, їх обов'язки, права, юридичну відповідальність. Вперше розглядається відокремлення та розвиток приватних та державних адвокатів, стає відомо які соціальні прошарки населення могли займатися адвокатською діяльністю та багато іншого. Тож з впевненістю можна сказати, що Литовські Статути відіграли фундаментальну роль для розвитку правового статусу адвоката у XVI столітті, та розвитку адвокатури на території України загалом.

Література

1. Кудін С.В. Правовий статус адвоката за історичними пам'ятками XVI століття. Матеріали Всеукраїнського круглого столу, 2013. С. 38–42.

2. Погорецький М.А., Яновська О.Г. Адвокатура України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 368 с.

3. Бакаянова М.В. История возникновения адвокатского самоуправления на украинских землях. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 13–20.

4. Фіолевський Д.П. Адвокатура: підручник. 3-тє вид., стереотип. Київ: Алерта, 2017. 624 с.

УДК 343.123.1(477)(043.2)

Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент,

Кісільова Т.І., студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПІДСТАВИ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ЗАКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Закриття кримінального провадження – один із найважливіших актів судочинства, який завершує провадження не тільки на стадії досудового розслідування, але й в цілому в кримінальному провадженні (за виключенням п. 2 ст. 213 КПКУ), а також визначає долю обвинуваченого

або підозрюваного. Закриття кримінального провадження – одна з форм припинення досудового розслідування, явище, яке досить поширеним на практиці. У науковій літературі закриття кримінального провадження розуміється як:

- 1) припинення провадження у справі та вирішення справи по суті без вироку;
- 2) припинення подальшого кримінального провадження;
- 3) рішення про закінчення процесуальної діяльності, яке припиняє провадження у справі;
- 4) рішення органу дізнання, слідчого, прокурора чи суду про припинення процесуальної діяльності, яке припиняє провадження [3].

У кримінально-процесуальній літературі підстави до закриття кримінального провадження класифікують за різними ознаками. Найчастіше підстави для закриття кримінального провадження поділяються на реабілітуючі та нереабілітуючі, але в юридичній літературі немає єдиної позиції для визначення їх кола. На нашу думку, така класифікація є найбільш вдалою, оскільки в її основу покладено юридичні наслідки закриття провадження.

Реабілітуючими підставами є ті, які свідчать про повну невинність особи у вчиненні злочину, що тягне за собою зняття звинувачення, відновлення його доброго імені, гідності та репутації, а також відшкодування шкоди, заподіяної незаконним притягненням до відповідальності або затримання. Затримання [4, ст. 259].

Нереабілітуючі підстави – це підстави, які означають, що стосовно особи було зібрано достатньо доказів для підтвердження вчинення діяння, яке містить ознаки будь-якого злочину, але через певні обставини справа проти цієї особи виключається.

Окремою підставою для закриття кримінального провадження є випадок, коли строк досудового розслідування, визначений ст. 219 КПК, закінчився на жодній особі не було повідомлено про підозру [1, ст. 124].

На стадії досудового розслідування правом закриття кримінального провадження наділений і слідчий і прокурор. При цьому, слідчий вносить постанову про закриття провадження, лише якщо жодній особі не повідомлялось про підозру, та виключно з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4, 9, 9-1 ст. 284 КПК.

Прокурор вносить постанову про закриття кримінального провадження щодо підозрюваного з підстав, передбачених ч. 1 ст. 284 КПК. Відомості про закриття кримінального провадження подається до ЄРДР протягом двадцяти чотирьох годин після прийняття рішення [2].

Копія постанови слідчого про закриття кримінального провадження надсилається заявнику, потерпілому та прокурору. Прокурор може протягом двадцяти днів з моменту отримання копії постанови мати право відкликати його на підставі незаконності чи необґрунтованості. Постанова

слідчого про закриття кримінального провадження може також бути скасовано прокурором за скаргою скаржника, якщо скарга була подана протягом десяти днів після отримання заявником і потерпілим копії постанови.

Копія постанови прокурора про закриття кримінального провадження та/або провадження щодо юридичної особи надсилається заявнику, потерпілому, йому представнику, підозрюваному, захиснику, представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження[1, ст. 125].

Рішення слідчого та прокурора про закриття кримінального провадження може бути оскаржене. Скарга на постанову слідчого можна подати як до прокурора, так і до слідчого судді. Скарга на постанову прокурора може бути подана слідчому судді протягом десяти днів з моменту отримання копії постанови. Ухвала слідчого судді про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження може бути оскаржена в апеляційному порядку.

Література

1. Кримінальний процес: навч. посіб. для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / О.В. Капліна, М.О. Карпенко, В.І. Маринів та ін. Харків: Право, 2019. 208 с.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 лют. 2020 р. № 4651-VI. Київ: Парламентське видавництво, 2020. 474 с.

3. Кримінальний процес України / під ред. К.С. Грошевого, П.М. Капліної. Харків: Право, 2010. 608 с.

4. Процесуальний порядок закриття кримінального провадження за реабілітуючими обставинами / М.О. Майгур. *Часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2010. № 2. С. 254-259.

УДК 347.965.21(477)(043.2)

Літвінова І.Ф., к.ю.н., доцент,

Крутась В.О., студентка,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВИЙ СТАТУС АДВОКАТУРИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ

Становлення в Україні громадянського суспільства та формування демократичної, правової держави значною мірою пов'язане не з їх формальним проголошенням, а з тривалим та складним процесом утвердження пріоритетності інтересів кожної особи, існуванням відповідного конституційного механізму захисту прав і свобод людини та